

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

60730200 – Шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этиши ва бошқариши бакалаврият таълим йўналишининг малака талаблари

Тошкент

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент архитектура-қурилиш институти; ,

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий, ўрта махсус ва профессионал таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2021 йил « 17 » 08 даги 3 - сонли йиғилишида маъқулланган.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2021 йил « 18 » 08 даги 356 - сонли буйруғи билан тасдиқланган.

ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур Малака талаби “Олий таълим давлат таълим стандарти. Асосий қоидалар”, “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкасига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий ҳужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Малака талабини расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р	бет
1.	<i>60730200 – Шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этиши ва бошқариши</i> бакалаврият таълим йўналишининг умумий тавсифи.....4
1.1.	Қўлланиш соҳаси.....4
1.1.1	<i>60730200 – Шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этиши ва бошқариши</i> таълим йўналиши Малака талабининг қўлланилиши.....4
1.1.2.	Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари.....4
1.2.	<i>60730200 – Шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этиши ва бошқариши</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи.....4
1.2.1	<i>60730200 – Шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этиши ва бошқариши</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари.....4
1.2.2.	<i>60730200 – Шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этиши ва бошқариши</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари.....4
1.2.3.	<i>60730200 – Шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этиши ва бошқариши</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари.....5
1.2.4.	<i>60730200 – Шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этиши ва бошқариши</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.....5
2.	<i>60730200 – Шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этиши ва бошқариши</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар.....6
2.1.	Умумий компетенциялар.....6
2.2.	Касбий компетенциялар.....6
	Библиографик маълумотлар.....7
	Келишув варағи.....8

1. 60730200 – Шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этиши ва бошқариши бакалаврияттаълим йўналишининг умумий тавсифи

60730200 – Шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этиши ва бошқариши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш кундузги, кечки ва сиртқи таълим шаклларида амалга оширилади. Барча таълим шакллари бўйича ўқитиш кредит-модуль тизими асосида ташкил қилинади. Кундузги таълимда бакалаврият дастурининг меъёрий муддати 4 йил.

1.1. Қўлланиш соҳаси.

1.1.1. 60730200 – Шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этиши ва бошқариши таълим йўналиши Малака талабининг қўлланилиши.

Малака талаби 5340300 – Шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этиши ва бошқариши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи барча олий таълим ташкилотлари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур таълим йўналиши бўйича малака талаблари, ўқув режа ва фан дастурларини ишлаб чиқиш ва янгилаш, улар асосида ўқув жараёнини самарали амалга ошириш учун масъул ҳамда ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим ташкилотининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув булими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари) ва профессор-ўқитувчилари;

- таълим йўналишининг ўқув режаси ва фан дастурларини ўзлаштирувчи олий таълим ташкилотининг талабалари;

- бакалаврият битирувчиларининг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссиялари;

- таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органлари;

- олий таълим ташкилотларини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли давлат органлари;

- кадрлар буюртмачилари ва иш берувчи ташкилот ва корхоналар;

- олий таълим ташкилотларига ўқишга кираётган абитуриентлар, уларнинг оналари ва бошқа манфаатдор шахслар.

1.2. 60730200 – Шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этиши ва бошқариши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи.

1.2.1. 60730200 – Шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этиши ва бошқариши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятнинг соҳалари:

60730200 – Шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этиши ва бошқариши – қурилиш соҳасидаги йўналиш бўлиб, у давлат, акционерлик ва хусусий компаниялар (фирмалар), ишлаб чиқариш бирлашмалари, иқтисодий турли соҳа ва тармоқларини бошқариш, уларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш истикболларини белгилаш бўйича бошқариш, ташкилий масалалар ечимларини ривожланиш қонуниятлари ва замонавий концепциялари асосида ишлаб чиқиш ва амалга ошириш билан боғлиқ комплекс масалалардан иборат касбий соҳалар мажмуасини қамраб олади.

1.2.2. 60730200 – Шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этиши ва бошқариши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

- давлат ва нодавлат ташкилот, корхона ва муассасалар компаниялар (фирмалар), ишлаб чиқариш бирлашмалари ва бошқалар;

- қурилишнинг ва коммунал инфратузилмасидаги турли соҳа ва тармоқларида

ташкilot, корхона ва муассасалар самарадорлиги ва натижадорлигини ошириш жараёнлари;
- бошқарувда вазиятли ва тизимли ёндошув тамойилларини таъбиқ этиш, давлат ва шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкиллаштиришда бошқарув қарорларини амалга ошириш жараёнлари;

- шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани замонавий бошқарув тизимини ташкил этиш, ташкилий тузилмаларни оптималлаштириш, бошқарув самарадорлигини ошириш, меҳнатни рағбатлантириш жараёнлари.

60730200 – Шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этиши ва бошқариши таълим йўналиши бўйича бакалаврият битирувчилари педагогик қайта тайёрлашдан ўтгандан кейин, профессионал таълим муассасаларида таълимнинг ваколатли бошқарув органлари томонидан аниқланадиган умумқасбий ва ихтисослик фанларини ўқитиш бўйича педагогик фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқига эга бўлади.

1.2.3. 60730200 – Шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этиши ва бошқариши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари:

- ташкилий-бошқарув.
- ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш;
- ахборот-таҳлилий фаолият;
- илмий-тадқиқот фаолияти;
- тадбиркорлик.

1.2.4. 60730200 – Шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этиши ва бошқариши таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.

60730200 – Шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этиши ва бошқариши таълим йўналиши бўйича Миллий малака рамқасининг 6-малака даражаси ҳамда бакалавр касбий фаолиятларининг соҳалари, объектлари ва турларига мувофиқ бакалаврият битирувчиси қуйидаги касбий вазифаларни бажаришга қодир бўлиши лозим:

Ташкилий-бошқарув ҳамда ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш фаолиятида:

- ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқариш;
- ташкilot ва корхоналар фаолиятини стратегик ривожлантиришда замонавий иқтисодий билимларни қўллаш орқали бошқариш;
- ташкilot, корхона ва уларнинг алоҳида бўлинмалар ташкилий тузилмасини оптималлаштириш, ходимларнинг профессионал тайёргарлик даражасини ошириб боришни ташкил қилиш ва бошқариш, меҳнатсалоҳиятидан самарали фойдаланишни режалаштириш, меҳнатни рағбатлантириш тизимини йўлга қўйиш;
- бирламчи ишлаб чиқарувчи бўғин ишини ташкил қилиш ва уни бошқариш;
- бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш ва уни бажариш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишларнинг натижаларини баҳолаш;
- касбга оид муаммолар ечимларини амалиётга тадбиқ этиш, ишлаб чиқариш жараёнида сифатни бошқариш;
- корхоналар ташкилий-бошқарув фаолиятида қабул қилинадиган қарорларни ижтимоий-иқтисодий самарадорлик мезонлари асосида ишлаб чиқишда ҳамда қарорларнимуқобил вариантини танлаб олишни асослашда иштирок этиш;
- замонавий ахборот технологиялардан бошқарувда фойдаланиш, ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш усуллари ва механизмларини ишлаб чиқиш;
- атроф-муҳитни муҳофазақилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилиш;
- ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларидан фойдаланишни режалаштириш. фавқулодда содир бўлиши мумкин бўлган хавф-хатарларни таҳлилқилиш.
- ишлаб чиқариш ва коммунал инфратузилмани ташкил этиш ва хизмат кўрсатиш корхоналарига инвестицияларни жалб қилиш механизмларини қўллаш, инвестицион лойиҳаларни ишлаб чиқиш ва бошқариш.

Ахборот-таҳлилий фаолиятида:

- бошқарув қарорларини қабул қилиш учун ташкилотнинг ташқи ва ички муҳити омиллари тўғрисидаги маълумотларни тўплаш, қайта ишлаш ва таҳлил қилиш;
- қарор қабул қилиш, фаолиятни режалаштириш ва бошқариш учун маълумот тўплаш, ташкилотнинг ички ахборот тизимини яратиш ва унинг ишлашини бошқариш;
- ташкилотнинг ички ҳужжат айланиши тизимини ишлаб чиқиш ва бошқариш, ташкилотлар фаолиятининг турли курсаткичлари бўйича маълумотлар базасини юритиш;
- лойиҳалар самарадорлигини баҳолаш;
- ахборот-таҳлил фаолияти натижалари бўйича ҳисобот тайёрлаш;
- бошқарув қарорларининг самарадорлигини баҳолаш.

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- илмий-тадқиқот институтлари ва марказларда тармоқлар ва соҳаларни замонавий бошқариш усуллари бўйича илмий тадқиқот ишларини амалга оширишда қатнашиш;
- хўжалик юритувчи субъектларни замонавий бошқариш тизимини таъминлашга бағишланган мамлакатдаги ва хорижий давлатлардаги фан-техника ютуқлари, махсус адабиётлар ва бошқа илмий-техник ахборотларни ўрганиш ва тизимлаштириш;
- тармоқлар ва соҳаларни замонавий бошқариш тизимини таъминлаш борасидаги муаммоли мавзулар бўйича ахборотларни йиғиш, қайта ишлаш, таҳлил қилиш ва тизимлаштириш ишларини амалга ошириш;
- интернет тармоғида энг янги илмий ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш;
- илмий тадқиқот ишланмаларини тайёрлаш, соҳа адабиётлари экспертизасини амалга оширишда қатнашиш;
- тадқиқот натижалари ва ишланмаларни татбиқ этиш.

Тадбиркорлик фаолиятида:

- янги бизнес-лойиҳаларни шакллантириш ва амалга ошириш;
- шаҳар қурилиши ва коммунал инфратузулмани ташкил этиш, бизнес-режаларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш.

2. 5340300 – Шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузулмани ташкил этиш ва бошқариш таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар

2.1. Умумий компетенциялар:

- давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузулмани муаммоларни ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиш;
- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид ҳужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниши, табиий илмий фанлар бўйича касбий фаолияти доирасида зарурий билимларга эга бўлиши ҳамда улардан замонавий илмий асосда касб фаолиятида фойдалана билиш;
- ахборот технологияларини касбий фаолиятида қўллай билиши, ахборотларни йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усуллари эгаллаган бўлиши, фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиш;
- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;
- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида тасаввурга эга бўлиш.

2.2. Касбий компетенциялар:

- меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни излаш, таҳлил қилиш ва улардан касбий фаолиятида фойдаланиш кўникмаларига эга бўлиш;
- шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузулмани ташкил этиш ва кадрларни бошқариш стратегиясини қўллаш, тадбирларни режалаштириш ва амалга ошириш кўникмаларига эга бўлиш;

- музокаралар, учрашувлар, ишбилармонлик ёзишмаларини олиб бориш ва онлайн алоқаларни амалга оширишни билиш;
- шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ахборот тизимларини ва молиявий ҳисоботларни тайёрлашни, маълумотлар базасини юритишни билиш;
- стратегик ва операцион бошқарув вазифаларини, ишни ташкил қилиш, бошқаришнинг замонавий технологияларини, ходимлар жамоасига етакчилик қилишни билиш;
- стратегик таҳлил қилиш, рақобатдошликни таъминлашга қаратилган ташкилот стратегиясини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш кўникмаларига эга бўлиш;
- шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этишда молиявий бошқарувнинг асосий усулларини қўллай билиш;
- лойиҳалар ва шартномаларни шакллантириш ҳамда бошқариш, ижрочилар фаолиятини мувофиқлаштириш кўникмаларига эга бўлиш;
- шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани ташкил этишда бошқарув қарорларини қабул қилишда, уларни аниқ бошқарув вазифаларига мослаштириш орқали ва ташкилий-бошқарув моделларини шакллантиришда миқдорий ва сифатли таҳлил қилиш кўникмаларига эга бўлиш;
- шаҳар қурилиши ҳамда коммунал инфратузилмани бошқарув маълумотлари асосида бошқариш ва қарорларни қабул қилиш уқувига эга бўлиш;
- янги ташкилотларни (фаолият йўналишлари, маҳсулотлари) яратиш ва ривожлантириш учун шаҳарсозлик ва уй-жойларни эксплуатацияси компетенцияларида бизнес режалаштириш яратиш ва ривожлантириш кўникмаларига эга бўлиш.

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01:040,01

Таянч сузлар:

касбий фаолият тури, компетенция, таълим йўналиши, касбий фаолият объекти, касбий фаолият соҳаси, бакалавриятнинг асосий ўқув режа ва фан дастурлари, профиль, ўқиб-ўрганиш натижалари, ўқув даври, шаҳар қурилиши, коммунал инфратузилмани ташкил этиш ва бошқариш тармоқлар ва соҳалар, малака талаблари, бакалавриятнинг ўқув жараёни, сифатни баҳолаш ва назорати, мустақил таълим, ишлаб чиқариш, ташкилий-бошқарув фаолияти, малака амалиёти, битирув малакавий иши, давлат аттестацияси, ўқув фанлари блоки, олий таълим муассасаси, таълим жараёни, бошқарув жараёни, ишлаб чиқариш, лойиҳалаш, илмий тадқиқот жараёни.

КЕЛИШУВ ВАРАҒИ

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

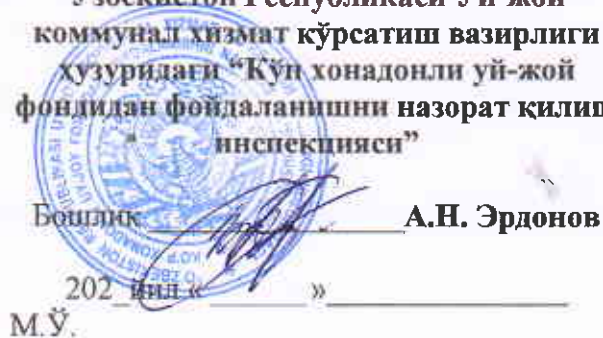
М.Ў.

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий таълимни ривожлантириш тадқиқотлари ва илғор теҳнологияларни татбиқ этиш маркази

Ўзбекистон Республикаси Уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги ҳузуридаги “Кўп хонадонли уй-жой фондидан фойдаланишни назорат қилиш инспекцияси”

“LOYIA KONSALT SERVIS” МЧЖ

“MASSHTAB PROYEKT-STROY” МЧЖ

